

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 61 0 Пс 010644 21 Рев
Бања Лука, 4.3.2022. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Росе Обрадовић и Тање Бундало, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Република Српска, Министарство, Управа, Подручни центар И. С., кога заступа Правобранилаштво Републике Српске, против туженог МДП У. И.С. у ликвидацији, кога заступа Д.С., адвокат из Т., ради утврђења, вриједност спора 215.231,64 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 61 0 Пс 010644 20 Пж 3 од 11.12.2020. године, на сједници одржаној 4.3.2022. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се дјелимично усваја и пресуда Вишег привредног суда у Бањој Луци број 61 0 Пс 010644 20 Пж 3 од 11.12.2020. године, у одбијајућем дијелу у односу на главно потраживање и трошкове поступка преиначава и суди:

„Утврђује се да је основано потраживање тужитеља пријављено у ликвидационом поступку над туженим, у износу од 200.749,57 КМ“.

У осталом дијелу ревизија се одбија и означена другостепена пресуда у преосталом одбијајућем дијелу захтјева, да се утврди да је основано потраживање тужитеља пријављено у ликвидационом поступку у износу од 14.548,85 КМ, потврђује.

Обавезује се тужени да тужитељу накнади трошкове поступка у износу од 9.075,25 КМ.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Источном Сарајеву број 61 0 Пс 010644 18 Пс 2 од 28.6.2019. године, са допунском пресудом број 61 0 Пс 010644 18 Пс 2 од 9.7.2020. године (правилно би било: исправком пресуде), одбијен је тужбени захтјев да се утврди да је основано потраживање тужитеља пријављено у ликвидационом поступку над туженим, у износу од 249.860,49 КМ и тужитељ је обавезан да туженом накнади трошкове поступка у износу од 9.568,00 КМ.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 61 0 Пс 010644 20 Пж 3 од 11.12.2020. године, жалба тужитеља је дјелимично усвојена и првостепена пресуда са допунском пресудом преиначена тако, што је утврђено да је основано потраживање тужитеља пријављено у ликвидационом поступку над туженим,

у износу од 34.562,07 КМ, а у осталом дијелу је жалба одбијена и првостепена пресуда са допунском пресудом у преосталом одбијајућем дијелу потврђена, те је преиначена и одлука о трошковима поступка и тужени је обавезан да тужитељу накнади трошкова поступка у износу од 1.596,75 КМ, а одбијен је захтјев преко овог износа.

Тужитељ ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев у цјелини усвоји, уз накнаду трошкова поступка у износу од 10.050,00 КМ и трошкова састава ревизије у износу од 975,00 КМ.

Тужени у одговору на ревизију предлаже да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија је дјелимично основана.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи да се утврди да је основано његово потраживање пријављено у ликвидационом поступку који се води над имовином туженог.

Расправљајући и тужбеном захтјеву тужитеља првостепени суд је на основу проведених доказа утврдио: да је рјешењем Окружног привредног суда у Источном Сарајеву број 61 0 Л 009861 16 Л од 11.10.2016. године отворен поступак ликвидације над туженим и да је тужитељ у том поступку пријавио потраживање према туженом у износу од 315.962,90 КМ; да је ликвидациони управник на испитном рочишту од 24.1.2017. године, признао потраживања тужитеља у износу од 80.651,26 КМ, а оспорио је потраживање у износу од 255.311,64 КМ и да је ликвидациони судија објавио да је потраживање ликвидационог повјериоца (овдје тужитељ), сврстано у општи исплатни ред, а да оспорено потраживање износи 255.311,64 КМ и ти подаци су унесени у табелу; да је у пријави потраживања тужитељ пријавио порески дуг на основу правоснажне пресуде Основног суда у Сокоцу број ... од 17.4.2012. године и пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број ... од 15.1.2014. године; да је одлуком Владе Републике Српске од 26.5.2016. године отписан дуг предузећа а.д. О.Ј. П., према МДП У. И.С. (овдје тужени) по основу пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број ... од 15.1.2014. године и то главни дуг у износу од 533.600,00 КМ, укључујући и законску затезну камату од 29.10.2013. године до исплате и у износу од 529.000,00 КМ, са законском затезном каматом од 25.9.2008. године; да је сагласно записнику Министарства Републике Српске, Управа, Подручни центар И.С. од 5.12.2016. године - о извршеној теренској контроли, порез на добит по основу правоснажне пресуде Основног суда у Сокоцу број ... од 17.4.2012. године, обрачунат у износу од 34.526,07 КМ (а камате од 31.3.2013. године до 6.10.2016. године у износу од 13.782,81 КМ), а по предње наведеној пресуди Вишег привредног суда у Бањој Луци, је обрачунат у износу од 172.783,00 КМ а камате за период од 31.3.2015. године до 6.10.2016. године, у износу од 28.768,37 КМ, да је рјешењем истог органа тужитеља од 30.12.2016. године утврђено, да су неизмирене пореске обавезе код туженог као пореског обвезника, у предње наведеним износима и да је другостепеним рјешењем Министарства Републике Српске од 2.6.2017. године, жалба МДП У. у ликвидацији И.С. одбијена и рјешење од 30.12.2016. године потврђено; да према налазу вјештака финансијске струке М.Г. на дан отварања поступка ликвидације, порески дуг туженог из основа напријед наведених пресуда износи 234.722,28 КМ; да је финансијски вјештак Д.Ш. нашао, да у књиговодственој евиденцији туженог није књижен приход на основу напријед означених пресуда, те да основица за обрачун пореза на добит представља износ који је утврђен у напријед

наведеном рјешењу Управе Подручни центар И.С.; и да је тужитељ тужбу у овој парници поднио 3.2.2017. године.

Полазећи од утврђења да је одлуком Владе Републике Српске од 26.5.2016. године, отпуштен дуг а.д. О.Ј. П. према туженом у напријед означеним износима првостепени суд је закључио, да код таквог стања ствари и чињенице да тужени није наплатио своја потраживања која су му досуђена правоснажном пресудом Основног суда у Сокоцу број ... од 17.4.2012. године и пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број ... од 15.1.2014. године и да се овдје ради о сумњивим потраживањима која предвиђа одредба члана 10. став 2. тада важећег Закона о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске“, број 91/06 до 107/13), сагласно којој одредби је правним лицима..., дозвољен одбитак по основу сумњивих потраживања, првостепени суд је одбио тужбени захтјев тужитеља.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења, али не и правне закључке првостепеног суда па је, налазећи да је наведеном одлуком Владе Републике Српске, отписан дуг само на основу означене пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци (чиме је отпао основ за наплату пореза по том основу), а не и потраживање по основу одлуке Основног суда у Сокоцу у износу од 34.526,07 КМ, дјелимичним усвајањем жалбе тужитеља првостепену пресуду преиначио и тужбени захтјев у том износу усвојио, а у преосталом дијелу је жалбу одбио и ту пресуду у осталом одбијајућем дијелу потврдио, те је дјелимично преиначио и одлуку о трошковима поступка. Према становишту тога суда, с обзиром да у смислу одредбе члана 174. Закона о стечају („Службени гласник Републике Српске“, број 16/16), у вези са чланом 16. Закона о ликвидационом поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 64/02), само оно потраживање које је оспорено у ликвидационом поступку, може се доказивати у парничном поступку, па како је тужбени захтјев већи од износа оспореног потраживања, јер је у ликвидационом поступку остало спорно потраживање од 235.311,64 КМ, да не постоји идентитет између оспореног потраживања и тужбеног захтјева и да је из тих разлога и из разлога што висина камата није доказана, тужбени захтјев преко досуђеног износа неоснован.

Одлука другостепеног суда у одбијајућем дијелу тужбеног захтјева није заснована на закону.

Према утврђењу другостепеног суда, на испитном рочишту од 17.1.2017. године пријављено је потраживање ликвидационог повјериоца (тужитеља), у износу од 315.962,90 КМ, по основу пореских обавеза туженог, да је ликвидациони управник признао потраживање у износу од 89.651,26 КМ, а оспорио износ од 255.311,64 КМ. Када говори о спорним потраживањима из ликвидационог поступка другостепени суд правилно налази да је, с обзиром на наведене износе пријављеног и од стране ликвидационог управника признатог потраживања, остало спорно потраживање у износу од 235.311,64 КМ, а не 255.311,64 КМ, како је на записнику са рочишта за испитивање пријава потраживања према туженом, као ликвидационом дужнику – погрешно наведено. Како се ради о очигледној грешци у рачунској радњи - одузимања, износа пријављеног и износа признатог потраживања, коју суд може исправити (без ангажовања стручног лица), другостепени суд није погријешно када је спорно потраживање означио у наведеном износу, за што је супротно ревизионим наводима, без значаја за одлуку у овом спору околност да таква исправка није учињена у ликвидационом поступку.

Према даљњем утврђењу нижестепених судова, рјешењем Министарства Републике Српске, број ... од 2.6.2017. године, одбијена је жалба МДП У., у ликвидацији, И.С. (против којег тужени, према стању списа у овом предмету, није покретао управни спор) и потврђено је првостепено рјешење Управе, Подручни центар И.С., број ... од 30.12.2016. године, којим је утврђено да неизмирена пореска обавеза тог пореског дужника износи укупно 249.860,25 КМ (од чега је главно потраживање 207.309,07 КМ, а камате 42.551,18 КМ). Како је сагласно одредби члана 12. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), суд у овом парничном поступку везан тим правоснажним и коначним рјешењем, то не може сам рјешавати о претходном питању, већ наведено рјешење има узети као подлогу за доношење своје одлуке, на што тужитељ основано указује у ревизији.

Сагласно образложењу поменутог рјешења Министарства, опрост дуга на основу наведене одлуке Владе Републике Српске од 26.5.2016. године, нема утицаја на другачије рјешење те управне правне ствари, с обзиром да је отпис извршен знатно након што је жалитељ (овдје тужени) био дужан да потраживање по основу правоснажне пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број ... од 15.1.2014. године, евидентира у својим пословним књигама, као приход и исти укључи у основицу пореза на добит, што он, према налазу вјештака Д.Ш. – није учинио. С тим у вези, и у случају да суд није везан означеним правоснажним и коначним рјешењем донесеним у управном поступку (а јесте), чињеница да је означеном одлуком Владе „отпуштен дуг“ према туженом, не значи да је тиме, по аутоматизму тужени ослобођен плаћања пореских обавеза које је у обавези плаћати по самом (посебном) закону. Слиједом наведеног, погрешно је схватање другостепеног суда, да се потраживања по тој пресуди (с обзиром да нису наплаћена, а иста су отписана), нису могла укључити у обрачун пореске основице за обрачун пореза.

Осим наведеног, пазећи на правилну примјену материјалног права по службеној дужности овај суд налази, да у ситуацији када тужени приход по наведеној пресуди није укључио у пореску основицу, то није испуњен законом прописани услов из члана 10. став 1. и став 2. Закона о порезу на добит, да се у том износу дозволи одбитак по основу сумњивих потраживања, како је тужени тврдио током поступка.

С обзиром да је одбијајући дио тужбеног захтјева, у којем је у овом ревизионом поступку побијана пресуда преиначена и тужбени захтјев усвојен, садржан у износу потраживања пријављених у ликвидационом поступку, као што је случај и са дијелом потраживања за које је побијаном пресудом тужбени захтјев усвојен, супротно становишту другостепеног суда, у ова два поступка постоји идентитет основа и висине потраживања, јер је у већем износу (потраживања које је предмет тужбеног захтјева, од 249.860,49 КМ), садржан мањи износ (потраживања тужитеља које је оспорено у ликвидационом поступку, у износу од 235.311,64 КМ), у којем је у жалбеном и у овом ревизионом поступку, усвојен тужбени захтјев.

Супротно разлозима побијане пресуде, да је тужбени захтјев неоснован и из разлога што одлука о камати није доказана, из рјешења Управе произлази да је обрачуната камата на потраживања по основу пореза, а према наводима вјештака М.Г., Управа је обрачун камата извршила према свом Правилнику, у износу од 0,04 % дневно, што значи да је тужитељ доказао висину камата (које су обрачунате за период прије отварања ликвидационог поступка над имовином туженог), а тужени осим уопштеног оспоравања није доказао да тај обрачун није правилан и тачан, а на њему је сагласно одредби чланова 7. став 1, 123. став 1. и 126. ЗПП, био терет доказивања тих чињеница.

Из наведених разлога, а на основу одредбе члана 248. и члана 250. став 1. ЗПП, у вези са чланом 241. став 1. истог закона, одлучено је као у изреци.

Како тужитељ у незнатом дијелу није успио у овоме спору, јер је у коначници успио 94 %, припада му накнада трошкова поступка у износу од 11.025, 00 КМ (на име састава тужбе, заступања на припремном рочишту од 30.5.2017. године и на главним расправама од 2.10.2017. године и 8.11.2017. године, састава жалбе од 25.12.2017. године и одговора на жалбу туженог, те заступања на припремном рочишту од 22.3.2019. године и на главној расправи од 21.5.2019. године – све у износима од по 975,00 КМ, на име трошкова вјештачења у износу од 300,00 КМ и састава жалбе од 15.7.2020. године и жалбе од 15.7.2020. године (против допунске пресуде) и састава ревизије, све у износима од по 975,00 КМ, што укупно износи 11.025,00 КМ, па како је побијаном пресудом тужитељу досуђена накнада трошкова поступка у износу од 1.596,75 КМ, овом пресудом му је досуђена разлика накнаде, која износи 9.075,25 КМ.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић